NN 51/2022 (29.4.2022.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-3536/2020 od 29. ožujka 2022.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

651

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Giovanni Lombardo iz Scandina, Republike Italije, kojeg zastupa Ivan Smokrović, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurcan & Jabuka u Rijeci, na sjednici održanoj 29. ožujka 2022. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnio je Giovanni Lombardo iz Scandina, Republike Italije (u daljnjem tekstu: podnositelj) kojeg zastupa Ivan Smokrović, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurcan & Jabuka u Rijeci.

1.1. Ustavna tužba podnesena je u povodu presude Županijskog suda u Slavonskom Brodu broj: Kž-13/2020-11 od 5. lipnja 2020. Tom je presudom odbijena žalba podnositelja i potvrđena presuda Općinskog suda u Karlovcu broj: K-182/2019-148 od 30. listopada 2019. kojom je podnositelj proglašen krivim za počinjeno kazneno djelo protiv javnog reda – protuzakonitim ulaženjem, kretanjem i boravkom u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma, opisano i kažnjivo po članku 326. stavku 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak i 101/17.; u daljnjem tekstu: KZ), za koje je osuđen na kaznu zatvora od četiri godine.

1.2. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da su mu osporenim presudama povrijeđena prava zajamčena člankom 29. stavcima 1., 2. i 4. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i člankom 6. stavkom 3.d Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija).

1.3. Za potrebe ustavnosudskog postupka, a na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) pribavljen je spis Općinskog suda u Karlovcu broj: K-182/2019.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

2. Službenici Policijske uprave karlovačke, Policijske postaje Slunj, 17. studenoga 2018. izvršili su kontrolu teretnog automobila kojim je upravljao podnositelj, državljanin Republike Italije, dok se na mjestu suvozača nalazio državljanin Albanije Noldjan Collaku. Izvršenim pregledom tovarnog prostora utvrđeno je da se u njemu nalazi 15 ilegalnih migranta.

2.1. Istoga dana u 21:51 sati zbog sumnje da je počinio kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma, opisano u članku 326. stavku 2. KZ-a, podnositelj je uhićen i doveden u pritvorsku jedinicu.

Istoga dana u 22:30 sati od podnositelja su privremeno oduzeti teretni automobil, pripadajući ključ, prometna dozvola, mobilni uređaj, pet novčanica u apoenu od 100 eura, jedna novčanica u apoenu od 50 eura, te jedna novčanica u apoenu od 10 eura.

2.2. Policijska službenica Policijske uprave karlovačke, Policijske postaje Slunj sastavila je 18. studenoga 2018. službenu zabilješku vezano uz postupanje s podnositeljem – uhićenikom, te je konstatirano da s obzirom na to da ne priča niti razumije hrvatski jezik nije odmah po uhićenju (17. studenoga 2018. u 21:51 sati) upoznat sa svojim pravima, već je s pravima upoznat 18. studenoga 2018. u 14 sati u nazočnosti sudskog tumača za talijanski jezik Mohameda Omara Gagalea.

Tom prilikom podnositelj je samo zatražio da se o uhićenju obavijesti njegovu suprugu, dok je odbio potpisati izvješće o uhićenju i dovođenju kao i pouku o pravima uhićenika, iako je s njima bio upoznat na talijanskom jeziku te je dobio na uvid i obrasce na talijanskom jeziku koje je pročitao.

2.3. Izvješće o uhićenju i dovođenju (sastavljeno na hrvatskom i talijanskom jeziku), pisanu pouku o pravima uhićenika (sastavljenu na hrvatskom i talijanskom jeziku) potvrde, kao i zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta podnositelj je odbio potpisati.

Izvješće o uhićenju i dovođenju, pouku o pravima, te zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta osim policijskog službenika i zapisničara potpisao je na mjestu tumača Mohamed Omar Gagale.

2.4. Na privremeno oduzetom vozilu izvršen je očevid 18. studenoga 2018.

2.5. U prostorijama Policijske postaje Slunj 18. studenoga 2018. provedeno je ispitivanje podnositelja kao osumnjičenika kojom prilikom nije ni iznosio obranu ni odgovarao na pitanja.

2.6. Policijska uprava karlovačka, Policijska postaja Slunj podnijela je 18. studenoga 2018. Općinskom državnom odvjetništvu u Karlovcu (u daljnjem tekstu: ODO u Karlovcu) kaznenu prijavu protiv podnositelja kao I-okrivljenog i Noldjana Collaka kao II-okrivljenog radi osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma, opisano u članku 326. stavku 2. Kaznenog zakona.

2.7. U ODO-u u Karlovcu je 19. studenoga 2018. provedeno ispitivanje podnositelja, kojemu je prisustvovao stalni sudski tumač za talijanski jezik, Eliana Uzelac Modrić. Podnositelju je tom prilikom predana pouka u pravima, koju mu je usmeno preveo prisutni tumač. U zapisniku je konstatirano da je podnositelj primio i razumio pouku o svojim pravima, kao i o pravu na branitelja (kojeg se prava odrekao), te je konstatirano da se odrekao prava na pisano prevođenje pouke o pravima s obzirom na to da mu je usmeno prevedena. Nakon toga podnositelj je iznio svoju obranu i odgovarao na postavljena pitanja.

2.8. Na prijedlog ODO-a u Karlovcu, pred sucem istrage Županijskog suda u Karlovcu, 19. studenoga 2018., uz tumača za arapski jezik, proveden je dokaz saslušanjem svjedokinje Haibe Yaser, državljanke Sirije. Podnositelj nije bio prisutan ispitivanju.

Svjedokinja je iskazala da je na teritorij Republike Hrvatske ušla ilegalno s grupom od 13 ili 14 osoba. Navela je da netko u grupi je znao koje će ih vozilo pokupiti na teritoriju Republike Hrvatske te su dogovorili da će platiti prijevoz kroz teritorij Republike Hrvatske, i kada su ušli u vozilo ona je vozaču teretnog vozila predala 500 eura, od čega je svjedokinja dala 100 eura, a ostali novac su sakupili članovi grupe koja je ušla u to vozilo. Navela je da je dogovor bio da ih se preveze i ostavi ispred granice Republike Slovenije, koju bi potom prešli pješke.

2.9. ODO u Karlovcu podnio je 14. prosinca 2018. Općinskom sudu u Karlovcu optužnicu protiv podnositelja kao I-okrivljenika i Noldjana Collakua kao II-okrivljenika zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo iz članka 362. stavaka 1. i 2. KZ-a.

2.10. Podnositelj je u odgovoru na optužnicu, kao i na sjednici optužnog vijeća pred Općinskim sudom u Karlovcu naveo da se Mohamed Omar Gagale ne nalazi na popisu sudskih tumača za talijanski jezik. Stoga smatra da potvrde i zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta, kojim radnjama je ta osoba prisustvovala kao tumač za talijanski jezik, nisu zakoniti dokazi, a da posljedično tome i zapisnik o očevidu privremeno oduzetog vozila nije zakonit dokaz.

Podnositelj je istaknuo kako smatra da je nezakonit dokaz i iskaz svjedokinje Haibe Yaser jer na dokazno ročište na kojem je ispitana nije bio pozvan podnositelj.

Podnositelj je nadalje prigovarao da mu pri prvom ispitivanju pred djelatnicima policije 18. studenoga 2018. nije bilo omogućeno angažiranje branitelja, da mu nije dostavljena prevedena pouka o pravima, kao i da je i tim radnjama bio prisutan Mohamed Omar Gagale, za kojeg nije utvrđeno je li on ovlašteni sudski tumač.

2.11. Rješenjem Općinskog suda u Karlovcu, broj: Kov-40/2019-44 od 25. siječnja 2019. izdvojen je kao nezakonit dokaz zapisnik o prvom ispitivanju podnositelja od 18. studenoga 2018. kod Policijske uprave karlovačke, Policijske postaje Slunj, dok je odbijen prijedlog podnositeljeve obrane za izdvajanje potvrde i zapisnika o privremenom oduzimanju predmeta, zapisnika o očevidu i fotodokumentacije teretnog vozila, te zapisnika o ispitivanju svjedokinje Haibe Yaser. Mjerodavni dio obrazloženja tog rješenja glasi:

»Naime, navedeni predmeti, vozilo marke Fiat Ducato s ključem i prometnom dozvolom, mobilni uređaj ... te novčanice u ukupnoj vrijednosti od 560 eura, oduzeti su od 1. okrivljenog Giovannia Lombarda sukladno odredbi iz članka 261. u vezi članka 212. ZKP/08 već prilikom uhićenja 1. okrivljenog budući je postojala osnova sumnje da je 1. okrivljeni počinio kazneno djelo protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma. Radi se o predmetima koji mogu služiti pri utvrđivanju činjenica u postupku, a oduzeti su i prije pokretanja kaznenog postupka jer je postojala opasnost od odgode. Njihovo oduzimanje provedeno je u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku, poštivanjem Zakonom propisane procedure te se ne radi o predmetima koji se ne mogu upotrijebiti kao dokaz u postupku sukladno odredbi iz članka 262. stavka 7. ZKP/08, odnosno o

dokazu koji bi bio nezakonit. Osim toga, ovi predmeti su oduzeti prilikom uhićenja 1. okrivljenika, u trenutku kada je istom uručena pouka o pravima nazočnosti tumača Mohameda Omara Gagale pa se i u ovom smislu ovi dokazi ne mogu smatrati nezakonitima. Stoga je valjalo ovaj prijedlog 1. okrivljenog Giovannia Lombarda odbiti.

Što se tiče zapisnika o očevidu na vozilu Fiat Ducato te pripadajuće fotodokumentacije, ova dokazna radnja provedena je temeljem odredbe iz članka 304. u vezi članka 212. ZKP/08, dakle u okviru zakonskih ovlasti policije i na način predviđen odredbama ZKP/08. 1. okrivljeni Giovanni Lombardo osobno je prisustvovao navedenoj dokaznoj radnji, uz nazočnost tumača, a kao što je ranije navedeno, upoznat je i sa svojim pravima na nedvosmislen način, slijedom čega je vijeće utvrdilo da je očevid proveden na zakonit i valjan način sukladno odredbama članka 304. u vezi članka 212. ZKP/08.

Ovi dokazi ne mogu se smatrati 'plodovima trule voćke' kako to navodi branitelj 1. okrivljenog jer se za iste nije saznalo iz nekog dokaza pribavljenog na nezakonit način, odnosno isti se ne temelje na saznanjima do kojih se došlo prilikom ispitivanja osumnjičenika Giovannia Lombarda, već su ovi dokazi pribavljeni sukladno naprijed navedenim odredbama ZKP/08. Osim toga, iz zapisnika o ispitivanju osumnjičenika Giovannia Lombarda te pripadajuće AV snimke utvrđeno je da isti nije niti iskazivao, dakle niti sadržajno iznosio bilo kakve činjenice i upućivao na dokaze pa se niti u ovom smislu ne može raditi o takozvanim 'plodovima trule voćke'.

Također nije osnovan prijedlog branitelja 1.okrivljenog Giovannia Lombarda za izdvajanjem zapisnika o ispitivanju svjedoka Haibe Yaser na dokaznom ročištu pred sucem istrage Županijskog suda u Karlovcu. Naime, svjedok je saslušan na dokaznom ročištu sukladno odredbi iz članka 236. stavak 1. točka 3. ZKP/08 uz nazočnost zamjenika Općinskog državnog odvjetnika u Karlovcu, a bez nazočnosti 1. i 2. okrivljenika i njihovih branitelja, no ova činjenica ne znači daje ova radnja nezakonita. Ova radnja provedena je bez nazočnosti 1. i 2. okrivljenog i njihovih branitelja jer je postojala opasnost od odgode budući se radi o osobi koja se nezakonito nalazila na teritoriju Republike Hrvatske te je morala napustiti teritorij Republike Hrvatske u što kraćem roku, pa je ispitivanje provedeno u skladu s odredbom iz članka 238. ZKP/08. Samim time,ne radi se o nezakonitom dokazu jer se ne radi o iskazu svjedoka koji se ne može upotrijebiti kao dokaz u smislu odredbe iz članka 300. ZKP/08.«

2.12. Protiv navedenog rješenja podnositelj je podnio žalbu, koja je odbijena rješenjem Županijskog suda u Karlovcu broj: Kž-51/2019-3 od 20. veljače 2019. Mjerodavni dio obrazloženja tog rješenja glasi:

»Ovaj sud kao drugostupanjski ocjenjuje da je predmetno izvješće o uhićenju i dovođenju osumnjičenika Giovannia Lombarda u pritvorsku policijsku jedinicu (listovi 25-27 spisa), sačinjeno sukladno odredbi članka 107. točke 2. ZKP/08. u svezi članka 108. stavka 1. i 7. ZKP/08. budući da su mu kao osobi osumnjičenoj da je počinila kazneno djelo od najranije faze u postupku, od trenutka postojanja osnove sumnje bila osigurana minimalna zajamčena prava obrane.

Iz predmetnog izvješća je razvidno da je osumnjičeni Gioavnni Lombardo odmah po uhićenju putem sudskog tumača na jednostavan i razumljiv način bio upoznat sa značenjem branitelja i o posljedicama odricanja od tog prava u smislu članka 65. u svezi članka 108. stavka 1. i 7. ZKP/08. te je istim također konstatirano da je izjavio u prisutnosti sudskog tumača da je razumio pouku o pravima i da u ovoj fazi postupka neće angažirati branitelja.

Budući je osumnjičeni Giovanni Lombardo nesporno od trenutka osnove sumnje da je počinio kazneno djelo prilikom uhićenja bio upoznat sa poukom o pravima i sa značenjem prava na branitelja i o posljedicama tog prava, slijedom čega su na temelju odredbe članka 261. u svezi članka 212. ZKP/08. zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta Policijske uprave Karlovačke, Policijske postaje Slunj od 17. studenog 2018. (list 4 spisa), potvrda o privremenom oduzimanu predmeta Policijske uprave Karlovačke, Policijske postaje Slunj od 17. studenog 2018. (list 5 spisa) te zapisnik o očevidu i fotodokumentaciji teretnog vozila marke Fiat tip Ducato, registarskih oznaka CV-993VS (Italija) u smislu odredbe članka 262. stavka 7. ZKP/08. protivno žalbenim prigovorima mogu upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Protivno daljnjim žalbenim navodima, po ocjeni ovog suda kao drugostupanjskog, sudac istrage Županijskog suda u Karlovcu 19. studenog 2018. je na dokaznom ročištu sukladno odredbi članka 236. stavka 1. točke 3. u svezi članka 238. ZKP/08. ispitao svjedoka Haibu Yaser u svrhu utvrđivanja postojanja osnovane sumnje da su okrivljenici počinili kazneno djelo iz članka 326. stavka 1. i 3. KZ/11. Prema tome, nisu u pravu žalitelji da bi prvostupanjski sud pobijanim rješenjem točkom II. izreke, ne ocijenivši taj personalni dokaz, nezakonitim, počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članak 468. stavka 2. i 3. ZKP/08.«

2.13. Rješenjem optužnog vijeća Općinskog suda u Karlovcu broj: Kov-40/2019-75 od 12. ožujka 2019. potvrđena je optužnica ODO-a u Karlovcu od 14. prosinca 2018. protiv podnositelja kao I-okrivljenog i Noldana Collakua kao II-okrivljenog, radi kaznenog djela iz članka 326. stavaka 1. i 2. KZ-a.

2.14. Na glavnoj raspravi pred Općinskim sudom u Karlovcu podnositelj je predlagao u svojstvu svjedoka saslušati Haibu Yaser, koja je ispitana pred sucem istrage bez prisutnosti podnositeljeve obrane.

Nadalje je predlagao da se kao svjedok ispita Mohamed Omar Gagale »koji je u predmetnom spisu naveden kao sudski tumač za talijanski jezik a koji je bio nazočan kod poduzimanja pojedinih dokaznih radnji a iz kojih proizlazi da bi 1. optuženik odbio potpisati zapisnike i potvrde u točki 1. do 8. dokaznih prijedloga u optužnici, a kako bi se utvrdilo iz kojeg razloga je isti to učinio«.

2.15. Na raspravi održanoj 11. srpnja 2019. sud je naložio podnositeljevom braniteljju da u roku od osam dana dostavi točnu adresu Mohameda Omara Gagalea čije je ispitivanje predložio.

2.16. Na raspravi održanoj 30. listopada 2019. raspravno vijeće Općinskog suda u Karlovcu odbilo je dokazni prijedlog obrane za ispitivanjem u svojstvu svjedoka Mohmeda Omara Gagalea, ocijenivši ga nevažnim i odugovlačećim. Ujedno je doneseno rješenje da će se u dokaznom postupku pročitati iskaz svjedokinje Haibe Yaser dan pred sucem istrage 19. studenoga 2018.

2.17. Nakon provedenog dokaznog postupka presudom Općinskog suda u Karlovcu broj: K-182/2019-148 od 30. listopada 2019. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) podnositelj kao I-okrivljeni i Noldjan Collaku kao II-okrivljeni proglašeni su krivima što su:

»17. studenog 2018. oko 20,00 sati, na području Rakovice, zajedno i po prethodnom dogovoru, u namjeri da se materijalno okoriste ilegalnim prebacivanjem stranih državljana, za novčani iznos od 500,00 eura, u kombi vozilo Fiat Ducato talijanskih registarskih oznaka CV993VS preuzeli petnaest stranih državljana od kojih deset državljana Sirije, jednog državljana Jemena i četiri državljana Palestine, koji su prethodno na točno neutvrđeni način mimo granične kontrole ušli u Republiku Hrvatsku te ih prevozili u blizinu mjesta do državne granice s Republikom Slovenijom, u tovarnom prostoru vozila koje nije namijenjeno za prijevoz osoba, bez sjedala i sigurnosnih pojaseva, bez ventilacije, u čemu su međutim otkriveni i zaustavljeni istoga dana po policijskim službenicima u 21,51 sati u Plitvičkoj ulici 18, u Slunju

dakle, iz koristoljublja pomogli drugim osobama nedozvoljeno se kretati u Republici Hrvatskoj

čime su počinili kazneno djelo protiv javnog reda – protuzakonitim ulaženjem, kretanjem i boravkom u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma, opisano i kažnjivo po članku 326. stavku 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 – dalje u tekstu: KZ/11).«

Za počinjeno kazneno djelo podnositelj je osuđen na kaznu zatvora od četiri godine, a Noldjan Collaku osuđen je na kaznu zatvora od dvije godine.

2.18. U odnosu na odbijen dokazni prijedlog podnositeljeve obrane za ispitivanje svjedoka Mohameda Omara Gagalea, u obrazloženju prvostupanjske presude navedeno je:

»Odbijen je dokazni prijedlog obrane za ispitivanjem u svojstvu svjedoka Mohameda Omara Gagale kao nevažan i odugovlačeći, budući da je isti u konkretnom slučaju bio angažiran isključivo kao tumač pa činjenice koje bi se izvođenjem ovog dokaza imale utvrditi nisu važne za odlučivanje a osim toga isti je nepoznatog boravišta izvan RH, tijekom postupka nije utvrđena njegova adresa te bi se izvođenjem ovog dokaza znatno odugovlačio postupak.«

2.19. U odnosu na korištenje iskaza svjedokinje Haibe Yaser ispitane tijekom istrage bez prisutnosti podnositeljeve obrane, u obrazloženju prvostupanjske presude navedeno je:

»Također je unatoč protivljenju obrana 1. i 2. optuženika pročitan iskaz svjedoka Haibe Yaser na temelju članka 431. stavka 1. točke 2. ZKP/08 jer se radi o stranoj državljanki koja je na područje RH ušla ilegalno bez namjere da se na tom području duže zadržava, osoba se više ne nalazi na području RH, nepoznatog je boravišta pa bi njezino pozivanje na sud bilo otežano.

(...)

Na temelju članka 431. stavka 1. točke 2. ZKP/08 pročitan je iskaz svjedoka Haibe Yaser na listu 75 spisa koja je iskazala da je s 14 osoba ušla ilegalno na teritorij RH iz R BiH te se grupa dogovorila da će platiti prijevoz kroz teritorij RH s time da je netko iz grupe znao koje vozilo će ih pokupiti na teritoriju RH i kada su ušli u to vozilo, ona je dala vozaču teretnog vozila 500 eura s time da je ona dala 100 eura a ostali novac su skupili članovi grupe koji su ušli u to vozilo. Navela je da je dogovor bio da ih se preveze do Slovenije odnosno da ih vozač ostavi ispred granice R Slovenije koju bi onda prešli pješice. Iskazala je da je ušla u stražnji dio vozila odnosno u teretni dio koji nema ni prozora ni sjedala te da su u vozilu bili oko pola sata prije nego što ih je zaustavila policija. Navela je da su svi bili smješteni u tovarnom prostoru vozila i da ne zna točan broj putnika ali dopušta mogućnost da ih je bilo 14.

Iz zapisnika o privremenom oduzimanju predmeta PP Slunj od 17. studenog 2018., na listu 4 spisa, te potvrda o privremenom oduzimanju predmeta PP Slunj serijskih brojeva 00117776, 00117777 i 00117778 od 17. studenog 2018. na listu 5, 6 i 7 spisa, razvidno je da je od 1. optuženika oduzet teretni automobil marke Fiat Ducato, plave boje s dvije registracijske pločice CV993VS, Republike Italije, pripadajući ključ, prometna dozvola R Italije, mobilni uređaj marke Samsung s razbijenim ekranom i pripadajućom SIM karticom, pet novčanica u apoenu od 100 eura, jedna novčanica u apoenu od 50 eura i jedna novčanica u apoenu od 10 eura.

(...)

Sud je u cijelosti prihvatio iskaze svjedoka Tomislava Šimunovića i Branimira Medveda, djelatnika policije, koji su svjedočili o postupanju prilikom zaustavljanja vozila kojim je upravljao 1. optuženik kao i onome što su zapazili nakon zaustavljanja predmetnog vozila. Njihovi iskazi su jasni, detaljni, cjeloviti, u međusobnom suglasju i potkrijepljeni materijalnom dokumentacijom u spisu, stoga ih je sud prihvatio.

Ocjenjujući vjerodostojnost obrane 2.optuženog Noldjana Collakua sud je prihvaća istinitom u pretežnom dijelu, jer je ista u bitnim činjenicama suglasna s iskazima svjedoka policajaca i svjedoka Haibe Yaser i to prvenstveno u dijelu u kojem je naveo da su prevozili više migranata u tovarnom prostoru vozila i da je taj prijevoz bio unaprijed organiziran a za što je on osobno trebao dobiti nagradu od 400 eura po izvršenom prijevozu a 1. optuženik je trebao dobiti 100 eura po osobi po izvršenom prijevozu, dok je na licu mjesta 1. optuženik dobio 500 eura od migranata. Iako se 2.optuženik branio na sudu da se ne sjeća da je rekao da je vidio da je 1.optuženik od migranata dobio 500 eura koje je stavio u džep, reproducirana je snimka njegovog prvog ispitivanja gdje je decidirano iskazao da je vidio da je 1.optuženik dobio od migranata 500 eura koje je stavio u džep, nakon čega je to objasnio da je tada bio prestrašen i da se ne sjeća što je iskazivao, međutim kada se uzme u obzir da je svjedok Haiba Yaser iskazala da su vozaču na licu mjesta platili 500 eura za prijevoz i da je od 1.optuženika potvrdom o privremenom oduzimanju predmeta privremeno oduzeto 560 eura, onda je sasvim jasno da je 2.optuženik govorio istinu prilikom prvog ispitivanja a naknadno svoju obranu iskonstruirao kako ne bi pogoršao položaj 1.optuženika na sudu.

S druge strane, onaj dio obrane 2.optuženika u kojem navodi da su u vozilo primili četiri do pet ljudi i da su vozilom stali kraj bolnice jer su pogriješili put prema R Sloveniji u kojem trenutku je do njih došla policija te da nije znao da ti ljudi borave u RH ilegalno, sud nije cijenio istinitim a budući da su svjedoci policajci, u čije iskaze nije bilo razloga sumnjati jer su isti kritične zgode samo obavljali svoj posao, nesrodni su i nezavađeni sa optuženicima pa nisu imali nikakvog razloga govoriti neistinu ili bezrazložno teretiti optuženike,

decidirano iskazali da su pratili predmetno teretno vozilo, zvučnim i svjetlosnim znacima pokušavali ga zaustaviti ali se vozač oglušio te povećao brzinu i dao u bijeg ali budući da optuženici ne poznaju to područje jer su stranci, slučajno su skrenuli vozilom u slijepu ulicu kojom dalje više nisu mogli voziti te su iz tog razloga bili primorani zaustaviti vozilo, izaći iz vozila i početi bježati ali su uhvaćeni«.

2.20. Protiv prvostupanjske presude podnositelj je podnio žalbu u kojoj je između ostaloga istaknuo da je povrijeđeno pravo obrane na jednakost i pravično suđenje jer se presuda temelji na nekonfrontiranom iskazu svjedokinje Haibe Yaser.

Nadalje je istaknuo da su dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta te potom očevid privremeno oduzetog vozila nezakoniti dokazi jer su pribavljeni kršenjem prava na prevođenje, i to jer mu pri uhićenju kao i pri prvom ispitivanju pred policijom nije dostavljena prevedena pouka o pravima na talijanski jezik, odnosno da je pri prvom ispitivanju pred djelatnicima policije i pri poduzimanju dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta u svojstvu tumača za talijanski jezik bila prisutna osoba imena Mohamed Omar Gagale koja se ne nalazi na listi stalnih sudskih vještaka. Ujedno se žalio zbog neprovođenja dokaza saslušanjem Mohameda Omara Gagalea, koji je obrana predlagala radi utvrđivanja stvarnog identiteta te osobe.

2.21. Županijski sud u Slavonskom Brodu presudom broj: Kž-13/2020-11 od 5. lipnja 2020. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda) odbio je žalbu podnositelja kao neosnovanu i potvrdio je pobijanu prvostupanjsku presudu.

2.22. U odnosu na žalbene navode podnositelja o korištenju nekonfrontiranog iskaza svjedokinje Haibe Yaser, u obrazloženju drugostupanjske presude navedeno je:

»Neosnovani su navodi žalitelja da se pobijana presuda u odlučujućoj mjeri temelji na nekonfrontiranom iskazu svjedoka Haibe Yaser, jer I. optuženik i njegov branitelj nisu mogli postavljati pitanja, kao i da ne postoji niti jedan drugi dokaz da je I. optuženik ostvario kakvu materijalnu korist. Suprotno žalbenim navodima pravilno je prvostupanjski sud prihvatio iskaz Haibe Yaser, a koji iskaz je u skladu sa dijelom obrane II. optuženika, te potvrdom o privremenom oduzimanju predmeta kojom je od I. optuženika oduzeto 560 eura, tako da se prvostupanjska presuda u odnosu na I. optuženika ne temelji u odlučujućoj mjeri na nekonfrontiranom iskazu navedene svjedokinje.«

2.23. U odnosu na žalbene navode podnositelja da je presuda utemeljena na nezakonitim dokazima, u obrazloženju drugostupanjske presude navedeno je:

»Nisu osnovani niti žalbeni navodi da je presuda utemeljena na nezakonitim dokazima i da je sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08 da su I. optuženiku prekršena prava na prevođenje, jer iz podataka u spisu proizlazi da su I. optuženiku od najranije faze postupka bila osigurana zajamčena prava obrane na način da je putem prevoditelja odmah po uhićenju bio upoznat što mu se stavlja na teret, te mu je uručena pouka o pravima, te je upoznat o pravu na branitelja, tako da činjenica što se osoba Mohamed Omar Gagale nije bio na popisu stalnih sudskih tumača za talijanski jezik ne utječe na zakonitost dokaza provedenih u njegovoj prisutnosti. S obzirom da je Županijski sud u Karlovcu svojim rješenjem Kž-51/2019-3. od 20. veljače 2019. već odlučio o navodima žalitelja koji se odnose na nezakonite dokaze u pogledu stalnog sudskog tumača i svjedoka Haibe Yaser, a koje obrazloženje u cijelosti u prihvaća i ovaj sud, te se žalitelj upućuje na obrazloženje tog rješenja radi nepotrebnog ponavljanja.«

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

3. Podnositelj u ustavnoj tužbi, pozivajući se na članak 29. Ustava i članak 6. Konvencije, ističe da mu je u postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ističe da je jedna od odlučnih činjenica – da je svjedokinja Haiba Yaser podnositelju predala 500,00 eura – utvrđena isključivo na temelju iskaza te svjedokinje, koji je nekonfrontiran jer je svjedokinja ispitana pred istražnim sucem bez prisutnosti podnositeljeve obrane.

Podnositelj nadalje ističe da su dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta te potom očevid privremeno oduzetog vozila nezakoniti dokazi jer su pribavljeni kršenjem prava na prevođenje. Navodi da mu ni pri uhićenju ni pri prvom ispitivanju pred policijom nije dostavljena prevedena pouka o pravima na talijanski jezik, odnosno da pri prvom ispitivanju pred djelatnicima policije i pri poduzimanju dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta nije bio prisutan stalni sudski tumač za talijanski jezik, već je u svojstvu tumača bila prisutna osoba imena Mohamed Omar Gagale koja se ne nalazi na listi stalnih sudskih vještaka za talijanski jezik. Stoga, kao i zbog toga što je sud odbio dokazni prijedlog za saslušanje te osobe, koji je dokaz obrana predlagala radi utvrđivanja stvarnog identiteta te osobe, podnositelj smatra da su provedene dokazne radnje (privremeno oduzimanje predmeta te potom očevid privremeno oduzetog teretnog vozila) nezakoniti dokazi.

Podnositelj je stoga predložio usvojiti ustavnu tužbu, ukinuti osporene presude i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

IV. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

4. Ustavni sud je rješenjem broj: U-III-338/2021 od 21. prosinca 2021. (»Narodne novine« broj 8/22.) ispitao i razradio kriterije u pogledu pretpostavki za podnošenje ustavnih tužbi u situaciji kada se ustavna tužba, ili pojedini prigovori ustavne tužbe, temelje na razlozima zbog kojih su podnositelji mogli podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (u daljnjem tekstu: ZIPPP) Vrhovnom sudu.